

Fletë tematike e
fakteve¹Përditësimi:
Korrik 2018

LIRIA E SHPREHJES DHE ZGJEDHJET²

Zgjedhjet e lira dhe liria e shprehjes, veçanërisht liria e debatit politik, së bashku formojnë themelin e çdo sistemi demokratik. Të dy të drejtat janë të ndërlidhura dhe veprojnë për ta përforcuar njëra tjetrën: liria e shprehjes është një nga kushtet e nevojshme për të siguruar shprehjen e lirë të mendimit të njerëzve në zgjedhjen e legjislaturës. Për këtë arsye, është veçanërisht e rëndësishme në periudhën para zgjedhjeve që mendimet dhe informacionet e të gjitha llojeve të lejohen të qarkullojnë lirshëm. Sidoqoftë, këto dy të drejta mund të bien ndesh me njëra tjetrën në periudhën para apo gjatë zgjedhjeve dhe atëherë mund të jetë e nevojshme të vendosen disa kufizime mbi lirinë e shprehjes të një lloji që zakonisht nuk do të ishin të pranueshme, me qëllim që të sigurohet shprehja e lirë e mendimit të njerëzve në zgjedhjen e legjislaturës. Për ta arritur këtë baraspeshë midis këtyre dy të drejtave, Shtetet Kontraktuese kanë një shkallë të lirisë së vlerësimit, siç bëjnë përgjithësisht në lidhje me organizimin e sistemeve të tyre zgjedhore.

Gjatë fushatave zgjedhore, kornizat rregullative gjithashtu duhet të inkurajojnë dhe lehtësojnë shprehjen pluraliste të mendimit dhe po ashtu duhet të parashikojnë detyrimin për të mbuluar fushatat zgjedhore në mënyrë të drejtë, të baraspeshuar dhe të paanshme në shërbimet e programeve të përgjithshme të transmetuesve. Një detyrim i tillë duhet të vlejë si për mediat e shërbimit publik ashtu edhe për transmetuesit privatë në fushat e tyre përkatëse të transmetimit. Neni 3 i Protokollit Nr. 1 (e drejta për zgjedhje të lira) nuk garanton të drejtën e një partie politike për hapësirë kohore për të transmetuar në radio ose televizion para zgjedhjeve. Telashe mund të lindin në rrethana të jashtëzakonshme, për shembull nëse, në një periudhë zgjedhore, një partie politike do t'i refuzohej hapësira kohore për transmetim kur partive të tjera u është lejuar.

¹ Ky dokument paraqet një përzgjedhje jo të plotë të instrumenteve të KiE-së dhe praktikës gjyqësore përkatëse të GJEDNJ-së. Qëllimi i tij është të përmirësojë vetëdijësimin për veprimet ose mosveprimet e autoriteteve kombëtare që mund të përbëjnë pengesë sipas nenit 10 të Konventës. Ky informacion nuk është vlerësim ligjor i alarmimeve dhe nuk duhet të trajtohet ose të përdoret si i tillë.

² Ky dokument është përkthyer në gjuhën shqipe në kuadër të përbashkët të Bashkimit Evropian dhe Këshillit të Evropës "Instrumenti Horizontal për Ballkanin Perëndimor dhe Turqinë 2019-2022", dhe projektit "Liria e Shprehjes dhe Liria e Mediave në Kosovë* (JUFREX)". Ky përkthim jozyrtar është botuar me mbështetjen e Bashkimit Evropian dhe Këshillit Evropë, por nën përgjegjësinë e vetme të përkthyesit. *Ky shënim është pa paragjykim të qëndrimeve mbi statusin dhe është në përputhje me Rezolutën 1244 të KS të OKB-së dhe Opinionin e GJND-së për Deklaratën e Pavarësisë së Kosovës.

MEDIAT E SHTYPIIT DHE ZGJEDHJET

KUFIZIMI I LIGJIT ZGJEDHOR PËR MEDIAT E SHTYPIIT GJATË FUSHATËS ZGJEDHORE

Orlovskaya Iskra k. Rusisë - [42911/08](#)

Aktgjykimi 21.2.2017

Sipas Aktit Rus të të Drejtave Zgjedhore të vitit 2002 dhe Aktit Zgjedhor të Deputetëve të Dumës së Shtetit të vitit 2005, "mjetet e komunikimit masiv" ndalohen të përfshihen në "fushata parazgjedhore", e cila përfshin shpërndarjen e informacionit në lidhje me një kandidat "në kombinim me komente pozitive ose negative". Parashtruesi OJQ publikoi një gazetë rajonale përkatësia politike e së cilës ishte specifikuar në ballinë. Gjatë fushatës zgjedhore të vitit 2007 për dhomën e ulët të Parlamentit, gazeta botoi një varg artikujsh që kritikonin një kandidat në ato zgjedhje. Komiteti rajonal i zgjedhjeve shqyrtoi artikujt dhe arriti në përfundimin se ata përmbanin elemente të fushatës zgjedhore të cilat nuk ishin paguar nga fondi zyrtar i fushatës së ndonjë partie, në kundërshtim me dispozitat e brendshme përkatëse. Parashtruesi u shpall fajtor për shkelje administrative dhe u gjobit.

Duke deklaruar se "mund të jetë e dëshirueshme" që publikimet të përmbajnë shqyrtim të disa kandidatëve ose partive ose programeve të tyre, Gjykata Evropiane e të Drejtave të Njeriut theksoi se "nuk ishte vërtetuar bindshëm" që "mediat e shkruara duhet t'i nënshtrohen kërkesave rigoroze të paanësisë, neutralitetit dhe barazisë së trajtimit gjatë një periudhe zgjedhore". Sipas Gjykatës, korniza rregullative ruse kufizonte veprimtarinë e medias së shkruar në bazë të një kriteri që ishte i paqartë dhe që u jepte diskrecion shumë të gjerë autoriteteve publike që duhej ta interpretonin dhe zbatonin atë. Roli i mbikëqyrësit publik të shtypit nuk është më pak i dukshëm në kohën e zgjedhjeve. Duke nënshtruar shprehjen e komenteve sipas rregullores së fushatës dhe duke ndjekur penalisht parashtruesin duke iu referuar kësaj rregulloreje, kishte pasur ndërhyrje të padrejtë në zgjedhjen editoriale të gazetës së parashtruesit për të botuar një tekst duke marrë një qëndrim kritik dhe për të dhënë informacione dhe ide mbi çështjet e interesi publik.

Përfundimi: shkelje e nenit 10 të Konventës

URDHRAT E NDALIMIT KUNDËR MEDIAVE TË SHTYPIIT PËR SHKAK TË KRITIKAVE GJATË PERIUDHËS ZGJEDHORE

Mungesa e masave mbrojtëse procedurale kur lëshohet urdhër ndalimi kundër gazetës kombëtare pas kritikave ndaj kandidatit në zgjedhje

Cumhuriyet Vakfı dhe të tjerë k. Turqisë - [28255/07](#)

Aktgjykimi 8.10.2013

Parashtruesit ishin pronari, botuesi, kryeredaktori dhe gazetari kryesor i editorialeve të një gazete të përditshme turke Cumhuriyet. Në prill të vitit 2007, në prag të zgjedhjeve presidenciale, gazeta botoi një citim nga një artikull i një gazete britanike të vitit 1995 në të cilin një nga kandidatët në zgjedhjet e vitit 2007, z. Abdullah Gül, pretendonte të kishte thënë: "Është fundi i Republikës së Turqisë - ne patjetër që duam të ndryshojmë sistemin laik". Z. Gül më pas ngrii procedura për shpifje kundër parashtruesve. Në maj të vitit 2007, një gjykatë vendore lëshoi një urdhër ndalimi për ribotimin e citimit të publikuar në Cumhuriyet dhe të çdo lajmi në lidhje me procedurat e papërfunduara për shpifje. Z. Gül u zgjodh President dhe për shkak të statusit të tij të ri, vendosi të mos e ndiqte çështjen. Në mars 2008 rasti u hodh poshtë dhe u hoq edhe urdhri i përkohshëm i ndalimit.

Sipas Gjykatës Evropiane të të Drejtave të Njeriut, kushtet shumë të përgjithshme dhe të pakualifikuara

të ndalesës të përcaktuara në urdhrin e ndalimit e bënë fushëveprimin e tij të paqartë dhe potencialisht jashtëzakonisht të gjerë. Në veçanti, mungesa e qartësisë se çfarë materiali mund dhe nuk mund të publikohej sipas masave të përkohshme mund të interpretohet si ndalim i mbulimit të çdo deklaratë politike të bërë nga Z. Gül në lidhje me temën e sekularizmit në Turqi. Sipas mendimit të Gjykatës, urdhri i ndalimit ishte i ndjeshëm ndaj abuzimit dhe mund të kishte efekt ftohës jo vetëm në gazetën Cumhuriyet, por edhe në mediat turke në tërësi gjatë periudhës në fjalë. Urdhri i ndalimit kishte mbetur në fuqi për më shumë se dhjetë muaj, përfshirë gjatë dy fazave të zgjedhjeve presidenciale, si pasojë e mungesës së një afati dhe mungesës së ndonjë rishikimi periodik për nevojën për ta vazhduar ose të një përcaktimi të shpejtë për meritat e rastit. Kështu kohëzgjatja dhe shtrirja e urdhrin të ndalimit kishin ndikim parandalues që gazeta të mos i kontribuonte debatit publik rreth zgjedhjeve dhe kandidaturës së z. Gül në kohë kritike në historinë politike turke. Vonesat e pashpjegueshme në procedurë dhe dështimi për ta kufizuar masën e kundërshtuar në një periudhë të arsyeshme e kishin bërë kufizimin e lirisë së shprehjes së parashtruesve tepër të rëndë. Gjykata vendore nuk kishte dhënë ndonjë arsyetim për vendimet e saj për ta lëshuar urdhrin e ndalimit dhe për të refuzuar kërkesën pasuese për heqjen e tij.

Kjo mungesë arsyetimi jo vetëm që i privoi parashtruesit nga një mbrojtje e rëndësishme procedurale, por gjithashtu ia ndaloi Gjykatës të shqyrtojë nëse gjykata vendore kishte baraspeshuar siç duhet interesat e palëve duke marrë parasysh çështje specifike të qenësishme për faktet e rastit. Për më tepër, meqenëse parashtruesit nuk ishin në gjendje të kontestonin urdhrin ndalues deri më shumë se pas një muaji pasi ishte nxjerrë për herë të parë, ata ishin vendosur në një disavantazh të konsiderueshëm kundrejt kundërshtarit të tyre, veçanërisht duke marrë parasysh natyrën e përkohshme të lajmeve dhe mjedisin e caktuar politik në të cilin ishte zbatuar masa e kundërshtuar. Në dritën e këtyre mangësive procedurale, dhe duke pasur parasysh ashpërsinë e dënimit në rast të mosrespektimit të masës së përkohshme, urdhri i ndalimit nuk përbënte ndërhyrje të justifikuar ose proporcionale në të drejtën e parashtruesve për liri të shprehjes.

Përfundimi: shkelje e nenit 10 të Konventës

RAPORTIMI PËR ÇËSHTJE PRIVATE TË KANDIDATËVE NË ZGJEDHJE

Dënimi i gazetarëve për publikimin e informacionit në lidhje me jetën private të menaxheres së komunikimit të kandidatit për president

Saaristo dhe të tjerët k. Finlandës nr. 184/06

Aktgjykimi, 12 tetor 2010

Parashtruesit janë një kompani gazete, *Ilta-Sanomat Oy*, e cila publikon *Ilta-Sanomat*, gazetë me një tirazh prej afërsisht 200,000 kopjesh; një nga gazetarët e saj, Satu Saario dhe kryeredaktori i gazetës në atë kohë, Hannu Savola. Në shkurt 2000, gjatë fushatës zgjedhore presidenciale, *Ilta-Sanomat* botoi një artikull të shkurtër, të shkruar nga znj. Saario dhe të aprovuar nga z. Savola. Në të thuhej se ish-burri i një reportereje politike kishte gjetur një partnere të re, O.T., menaxheren e komunikimit të njërit prej kandidatëve presidencialë, Esko Aho. Artikulli po ashtu shkruante se O.T. dhe partneri i saj i ri kishin qenë aktivë në të njëjtën parti politike para se ajo t'i bashkohej fushatës, krahas disa detajeve nga jeta e saj private. Me kërkesë të O.T., policia hetoi çështjen dhe prokurori publik ngriti akuza kundër zonjës Saario dhe z. Savola në përputhje me kodin penal. Gjykata e qarkut dënoi parashtruesit për shkelje të jetës private të O.T. Gjykata vendosi që znj. Saario dhe z. Savola të paguanin secili nga një gjobë dhe për dëmet e shkaktuara O.T. në shumën prej 5,000 eurosh.

Gjykata Evropiane e të Drejtave të Njeriut vuri në dukje se pasi që O.T. nuk ishte shërbyese civile ose politikanë në kuptimin tradicional të fjalës, ajo nuk ishte krejtësisht as person privat, pasi që për shkak të funksionit të saj në fushatën zgjedhore ajo kishte promovuar publikisht objektivat e njërit prej kandidatëve për president. Kur kishte marrë përsipër detyrat e saj si menaxhere e komunikimit për fushatën, ajo duhej

ta kishte kuptuar se si person gjithashtu do të tërhiqte interesimin publik dhe se sfera private e mbrojtur e jetës së saj do të bëhej më e kufizuar. Artikulli i kishte kontribuar një çështjeje të rëndësishme me interes publik, përkatësisht fushatës zgjedhore presidenciale, në formën e informacionit në kontekst politik. Gjykata më tej vuri në dukje se sanksionet e shqiptuara kundër parashtruesve kishin qenë të rrepta. Znj. Saaristo dhe z. Savola ishin dënuar sipas ligjit penal dhe shuma që ata ishin urdhëruar të paguanin si kompensim duhej të konsiderohej si substanciale, duke pasur parasysh se kompensimi maksimal që u ofrohej viktimave të shkeljeve të rënda në atë kohë kishte qenë rreth 17,000 euro. Sipas mendimit të Gjykatës, gjykatat vendore nuk kishin arritur të vendosnin një baraspeshë të drejtë midis interesave konkurruese në fjalë. Arsyet në të cilat u mbështetën për dënimin penal të parashtruesve nuk ishin të mjaftueshme për të treguar se ndërhyrja në lirinë e tyre të shprehjes ishte e nevojshme në një shoqëri demokratike dhe tërësia e sanksioneve të shqiptuara kishte qenë joproporcionale me mbrojtjen e të drejtës së O.T. për respektimin e jetës së saj private.

Përfundimi: shkelje e nenit 10 të Konventës (lirisë së shprehjes)

DËNIMI PËR SHPËRNDARJEN E INFORMATAVE TË RREME PARA ZGJEDHJEVE

Dënimi për shpërndarjen e informatave të rreme në lidhje me një kandidat për presidencën e Ukrainës gjatë zgjedhjeve presidenciale

Salov k. Ukrainës - [65518/01](#)

Aktgjykimi 6.9.2005

Parashtruesi është avokat i cili në kohën e ngjarjeve në fjalë ishte përfaqësuesi ligjor i një kandidati për presidencën e Ukrainës në zgjedhjet e vitit 1999. Në tetor 1999, parashtruesi dyshohet se shpërnda një numër kopjesh të një botimi special të falsifikuar të gazetës Verkhovna Rada (Parlamenti), që përmbante një deklaratë që i atribuon Kryetarit të Parlamentit Rada, duke pretenduar se kandidati presidencial dhe Presidenti i tanishëm Leonid Kuchma kishte vdekur. Më 1 nëntor 1999, parashtruesi u arrestua dhe u vendos në paraburgim për shpërndarjen e informacionit të rremë në lidhje me z. Kuchma. Në korrik 2000, Gjykata e Qarkut dënoi parashtruesin me burgim me kusht për pesë vjet për ndërhyrje në të drejtën e qytetarëve për të votuar me qëllim të ndikimit në rezultatet e zgjedhjeve përmes sjelljes mashtruese. Si pasojë, ai humbi edhe licencën për të ushtruar profesionin e avokatisë për tre vjet e pesë muaj.

Gjykata Evropiane e të Drejtave të Njeriut theksoi se partitë pajtoheshin se dënimi i parashtruesit përbënte ndërhyrje në të drejtën e tij për lirinë e shprehjes. Ndërhyrja parashihej me ligj dhe ndiqte qëllimin legjitim të ofrimit të informatave të vërteta votuesve në fushatën presidenciale. Sa i përket domosdoshmërisë në një shoqëri demokratike, ndonëse artikulli mund të përshkruhet si deklaratë e rremë i faktit, parashtruesi nuk e kishte prodhuar ose botuar vetë dhe vetëm e kishte përmendur në biseda me të tjerët si vlerësim personal i informacionit faktik për vërtetësinë e të cilit kishte dyshime. Gjykatat vendore nuk kishin arritur të provonin se ai po përpiqej me qëllim të mashtronte votuesit e tjerë dhe të pengonte mundësinë e tyre për të votuar. Për më tepër, ndikimi i informacionit që përmbahej në gazetë ishte i vogël pasi ai kishte vetëm tetë kopje të gazetës së falsifikuar dhe kishte folur vetëm me një numër të kufizuar të njerëzve për këtë. Lidhur me proporcionalitetin e ndërhyrjes, shqiptimi i një dënimi me pesë vjet (me kusht për dy vjet), i një gjobe dhe anulimi i licencës së parashtruesit për të ushtruar profesionin e avokatit përbënin një dënim shumë të ashpër. Domosdoshmëria e ndërhyrjes nuk ishte treguar nga shteti i paditur dhe vendimi për të dënuar parashtruesin për diskutimin e informacionit të shpërndarë në kopjen e falsifikuar të një gazete ishte qartësisht joproporcional me qëllimin legjitim të ndjekur.

Përfundimi: shkelje e nenit 10

MEDIAT E SHTYPIT DHE ZGJEDHJET

REKLAMIMET POLITIKE

Refuzimi i lejes për të vendosur reklama televizive për shkak të ndalimit ligjor të reklamave politike

Animal Defenders International k. Mbretërisë së Bashkuar [GC] - [48876/08](#)

Aktgjykimi 22.4.2013

Faktet - Akti i Komunikimit 2003 ndalon reklamën politike në shërbimet televizive ose radio me qëllim që të ruhet paanësia në mediat transmetuese dhe të parandalohen grupet e fuqishme të blejnë ndikim përmes kohës së transmetimit. Ndalimi vlen jo vetëm për reklamën me përmbajtje politike por edhe për organet që janë plotësisht ose kryesisht të natyrës politike, pavarësisht nga përmbajtja e reklamave të tyre. Para se të bëhet ligj, legjislati ka kaluar nëpër një rishikim të hollësishëm dhe proces të konsultimit

nga organet e ndryshme parlamentare, sidomos në frymën e aktgjykimit të Gjykatës Evropiane në rastin e VgT Verein gegen Tierfabriken k. Zvicrës (në të cilin rast u gjet se një ndalesë e reklamës politike kishte shkelur Nenin 10 të Konventës).

Parashtruesi është një organizatë joqeveritare që bën fushatë kundër përdorimit të kafshëve në tregti, shkencë dhe rekreacion dhe kërkon të arrijë ndryshime në ligje dhe politika publike dhe të ndikojë në opinionin publik dhe parlamentar për këtë qëllim. Në vitin 2005 organizata u përpoq të shfaqte një reklamë televizive si pjesë e një fushate në lidhje me trajtimin e primatëve. Megjithatë, Qendra e Miratimit të Reklamave në Transmetim ("BACC") refuzoi të miratonte reklamën, pasi natyra politike e objektivave të parashtruesit nënkuptonte që transmetimi i reklamës ndalohej me nenin 321 (2) të Aktit të Komunikimit. Ky vendim u konfirmua nga Gjykata e Lartë dhe Dhoma e Lordëve, të cilat vlerësuan në një aktgjykim se ndalimi i reklamave politike ishte i justifikuar nga qëllimi për të parandaluar që Qeveria dhe politikat e saj të shtrembërohen nga ata që shpenzojnë më shumë.

Gjykata Evropiane e të Drejtave të Njeriut pranoi që ndalimi ligjor i reklamave politike me pagesë në radio dhe televizion kishte prekur të drejtat e parashtruesit sipas Nenit 10. Ndërhyrja ishte "parashikuar nga ligji" dhe synonte qëllimin e ruajtjes së paanësisë së transmetimit për çështje me interes publik dhe, si rrjedhojë, të mbrojtjes së procesit demokratik. Kjo përputhej me qëllimin legjitim të mbrojtjes së "të drejtave të të tjerëve". Andaj rasti u përqendrua në çështjen nëse masa kishte qenë e nevojshme në një shoqëri demokratike.

Të dy palët në këtë rast kishin të njëjtin qëllim për të mbajtur një debat të lirë dhe pluralist mbi çështjet me interes publik, dhe në përgjithësi, për t'i kontribuar procesit demokratik. Megjithatë, OJQ-ja parashtruese konsideronte se rregulla më pak kufizuese do të kishin mjaftuar. Andaj Gjykata kërkoi baraspeshimin e të drejtës së OJQ-së parashtruese për të dhënë informacione dhe ide me interes të përgjithshëm të cilat publiku kishte të drejtë të merrte kundër dëshirës së autoriteteve për të mbrojtur debatin demokratik dhe procesin nga shtrembërimi nga grupe të fuqishme financiare me qasje të favorshme në media me ndikim.

Në përpjekje për ta gjetur këtë baraspeshë, Gjykata së pari i kushtoi peshë të konsiderueshme faktit se regjimi kompleks që rregullonte transmetimet politike në Mbretërinë e Bashkuar i ishte nënshtruar rishikimeve të sakta dhe të drejtpërdrejta nga të dy organet parlamentare dhe gjyqësore dhe sipas pikëpamjes së tyre masa e përgjithshme ishte e nevojshme për të parandaluar shtrembërimin e debateve thelbësore me interes publik dhe, në këtë mënyrë, minimin e procesit demokratik. Legjislacioni ishte kulmi i një ekzaminimi të jashtëzakonshëm të aspekteve kulturore, politike dhe ligjore të ndalimit dhe ishte miratuar me mbështetjen ndërpartiake pa ndonjë votë kundërshtuese. Proporcionaliteti i ndalimit ishte debatuar gjithashtu në detaje në Gjykatën e Lartë dhe Dhomën e Lordëve, të dyja kishin analizuar praktikën gjyqësore dhe parimet përkatëse të Konventës përpara se të konkludonin se ishte ndërhyrje e nevojshme dhe proporcionale.

Së dyti, Gjykata e konsideronte të rëndësishme që ndalimi të ishte i kufizuar në mënyrë specifike për të adresuar rrezikun e saktë të shtrembërimit që Shteti kërkonte të shmangte me dëmtimin minimal të së drejtës së shprehjes. Ndalimi vlente vetëm për reklamat politike me pagesë dhe kufizohej në mediat më me ndikim dhe më të shtrenjta (radio dhe televizion).

Gjykata hodhi poshtë argumentet e OJQ-së parashtruese, duke gjetur veçanërisht se:

- Një dallim i bazuar në ndikimin e veçantë të medias transmetuese krahasuar me format e tjera të medias ishte koherent në funksion të ndikimit të menjëhershëm dhe të fuqishëm të së parës. Nuk kishte asnjë provë që zhvillimi i internetit dhe medias sociale viteve të fundit e kishin zhvendosur

mjaftueshëm atë ndikim deri në atë masë që të minohej nevoja për një ndalim specifik të medias transmetuese.

- Relaksimi i rregullave duke lejuar reklamimin nga grupet përkrahëse sociale mund të nxisë abuzime (si organe të pasura me agjenda që ballafaqohen nga grupe të avokimit social të krijuara për atë qëllim të caktuar ose një numër i madh i grupeve të ngjashme të interesit që krijohen për ta rritur kohën e reklamimit).
- Për më tepër, një ndalim që kërkon dallime rast pas rasti midis reklamuesve dhe reklamave mund të mos jetë i realizueshëm: duke pasur parasysh kontekstin rregullator kompleks, kjo formë e kontrollit mund të çojë në pasiguri, raste gjyqësore, shpenzime dhe vonesa dhe në pretendime për diskriminim dhe arbitraritet.
- Për më tepër, ndonëse mund të ketë një tendencë për t'u ikur ndalimeve të përgjithësuara, nuk ka pasur asnjë konsensus evropian për mënyrën e rregullimit të reklamave politike me pagesë në transmetim. Një larmi e konsiderueshme e mjeteve janë përdorur nga Shtetet Kontraktuese për të rregulluar reklamat politike, duke reflektuar ndryshimet e mëdha në zhvillimin historik, diversitetin kulturor, mendimin politik dhe vizionin demokratik. Kjo mungesë konsensusi ka zgjeruar kufirin përndryshe të ngushtë të vlerësimit të gëzuar nga shtetet në lidhje me kufizimet në shprehjen e interesit publik.
- Së fundmi, ndikimi i ndalimit nuk ishte më i rëndësishëm se arsyetimet e mësipërme bindëse për masën e përgjithshme. Qasja në media alternative ishte kyçe për proporcionalitetin e një kufizimi të qasjes në media të tjera potencialisht të dobishme dhe një varg alternativash (si shtypi, interneti dhe mediat sociale) kishin qenë në dispozicion të OJQ-së parashtruese.

Prandaj, arsyet e paraqitura nga autoritetet për të justifikuar ndalimin ishin të rëndësishme dhe të mjaftueshme dhe kjo masë nuk u konsiderua ndërhyrje disproporcionale në të drejtën e parashtruesit për liri të shprehjes.

Përfundimi: nuk kishte shkelje të nenit 10 të Konventës (lirisë së shprehjes)

Shqiptimi i një gjobe një stacioni televiziv për transmetimin e një reklame nga një parti e vogël politike, në shkelje të ndalimit ligjor të çdo reklame politike televizive

TV Vest AS & Rogaland Pensjonistparti k. Norvegjisë - [21132/05](#)
Aktgjykimi 11.12.2008

Parashtruesit ishin një kompani televizive dhe dega rajonale e një partie të vogël politike (Partia e Pensionistëve). TV Vest u gjobit me arsyetimin se kishte transmetuar reklama politike për Partinë e Pensionistëve në shkelje të ndalimit ligjor të reklamave të tilla. Ndalimi në fjalë ishte i përhershëm dhe absolut dhe zbatohet vetëm për televizionin; reklamimi politik në media të tjera ishte i lejuar. TV Vest kundërshtoi pa sukses gjobën para gjykatave.

Gjykata Evropiane e të Drejtave të Njeriut ishte e gatshme të pranonte që mungesa e konsensusit evropian në këtë fushë fliste në favor të dhënies së shteteve diskrecion më të madh sesa që do të lejohej normalisht në vendimet në lidhje me kufizimet në debatin politik. Arsyeshmëria për ndalimin ligjor të transmetimit televiziv të reklamave politike kishte qenë, siç u tha nga Gjykata Supreme vendore, supozimi se lejimi i përdorimit të një forme dhe mediumi kaq të fuqishëm dhe të përhapur të shprehjes kishte të ngjarë të ulte cilësinë e debatit politik në përgjithësi. Çështjet komplekse lehtë mund të shtrembërohen dhe grupet e fuqishme financiarisht do të kishin mundësi më të mëdha për reklamim të mendimeve të tyre.

Megjithatë, Partia e Pensionistëve nuk binte në kategorinë e partive ose grupeve që ishin synim kryesor i ndalimit. Përkundrazi, ajo i përkiste një kategorie të cilën ndalimi në parim kishte për qëllim ta mbronte.

Për më tepër, për dallim nga partitë kryesore politike, të cilave u ishte dhënë mbulim i gjerë dhe i redaktuar televiziv, Partia e Pensionistëve vështirë se ishte përmendur. Andaj, reklammat me pagesë në televizion kishin qenë mënyra e vetme për Partinë e Pensionistëve për të përhapur mesazhin e saj në publik përmes këtij lloji të mediumit.

Pasi i ishte mohuar kjo mundësi sipas ligjit, Partia e Pensionistëve për më tepër ishte vënë në një disavantazh në krahasim me partitë e mëdha. Së fundmi, reklamimi specifik në fjalë, përkatësisht një përshkrim i shkurtër i Partisë së Pensionistëve dhe një thirrje për të votuar për të në zgjedhjet e ardhshme, nuk kishte përmbajtur elemente të përshtatshme për të ulur cilësinë e debatit politik ose për të fyer ndonjë aspekt të ndjeshëm. Në ato rrethana, fakti që televizioni kishte një efekt më të menjëhershëm dhe më të fuqishëm se mediat e tjera nuk mund të justifikonte ndalimin dhe gjobën e shqiptuar ndaj TV Vest.

Kufizimi që ndalimi dhe shqiptimi i gjobës kishte shkaktuar për ushtrimin e lirisë së shprehjes së parashtruesit nuk mund të konsiderohej si i domosdoshëm në një shoqëri demokratike, me gjithë shkallën e lirisë së vlerësimit që kishin autoritetet kombëtare.

Përfundimi: shkelje e nenit 10 të Konventës (liria e shprehjes)

Ndalimi i transmetimit të reklamave politike

VgT Verein gegen Tierfabriken k. Zvicrës [24699/94](#)
Aktgjykimi 28.06.2001

VgT Verein gegen Tierfabriken është një shoqatë e regjistruar në Zvicër, e dedikuar për mbrojtjen e kafshëve. Ajo kishte përgatitur një reklamë televizive në lidhje me mirëqenien e kafshëve, si reagim ndaj reklamave të prodhuara nga industria e mishit, të cilën synonte të transmetonte nga Kompania Zvicerane e Radios dhe Televizionit. Një skenë tregonte një sallë të zhurmshme me derra në vathë të vogla dhe krahasonte kushtet e tyre me ato në kampe përqendrimi. Reklama përfundoi me fjalët "hani më pak mish, për hir të shëndetit tuaj, kafshëve dhe mjedisit".

Më 10 janar 1994, Kompania Televizive Tregtare, përgjegjëse për reklammat televizive, e informoi shoqatën se nuk do të transmetonte reklamën për shkak të "karakterit të saj të qartë politik". Shoqata e parashtruesit paraqiti një ankesë, e cila iu transmetua Zyrës Federale të Komunikimit, e cila informoi shoqatën se Kompania Televizive Tregtare ishte e lirë të blinte reklama dhe të zgjidhte partnerët e tyre kontraktualë sipas dëshirës. Ajo dorëzoi edhe një ankesë në Departamentin Federal për Transport dhe Energji e cila po ashtu u hodh poshtë. Shoqata paraqiti një ankesë sipas ligjit administrativ, i cila u hodh poshtë nga Gjykata Federale.

Shoqata parashtruese u ankua se refuzimi për të transmetuar reklamën e saj ishte në kundërshtim me nenin 10 të Konventës.

Gjykata Evropiane vërejti se reklama mund të konsiderohej si "politike" në kuptimin e nenit 18 § 5 të Ligjit Federal të Radios dhe Televizionit pasi, në vend që të nxiste publikun për të blerë një produkt të veçantë, ajo pasqyronte mendime të diskutueshme që kishin të bënin me shoqërinë moderne në përgjithësi, e që ishin në thelb të debateve të ndryshme politike. Andaj, ishte "e parashikueshme" për shoqatën parashtruese që reklamimi i saj nuk do të transmetohej dhe ndërhyrja në lirinë e shprehjes së shoqatës parashtruese ishte, për këtë arsye, "e parashikuar me ligj" në kuptimin e Nenit 10 § 2.

Gjykata po ashtu theksoi pikëpamjen e Këshillit Federal, sipas së cilës neni 18 § 5 shërbente për të parandaluar grupet e fuqishme financiarisht që të fitonin një avantazh konkurrues në politikë, dhe

aktgjykimin e Gjykatës Federale që konsideronte se ndalimi shërbente për të siguruar pavarësinë e transmetuesit, për të kursyer procesin politik nga ndikimi i panevojshëm komercial, për të siguruar barazi të caktuar mundësish midis forcave të ndryshme të shoqërisë dhe për të mbështetur shtypin, i cili mbeti i lirë të publikonte reklama politike. Andaj, Gjykata ishte e kënaqur që masa kishte për qëllim "mbrojtjen e të drejtave të të tjerëve" brenda kuptimit të Nenit 10 § 2.

Kuptohet se autoritetet zvicerane kishin një farë lirie vlerësimi për të vendosur nëse ekzistonte "nevojë e ngutshme shoqërore" për të refuzuar transmetimin e reklamës. Një margjinë e tillë vlerësimi ishte veçanërisht thelbësore në çështjet tregtare, sidomos në një fushë kaq komplekse dhe të luhatshme si ajo e reklamave. Megjithatë, shkalla e lirisë së vlerësimit u zvogëlua, pasi që rrezikoheshin jo vetëm interesat e qarta tregtare, por edhe pjesëmarrja në një debat që prek interesin e përgjithshëm. Andaj, Gjykata shqyrtoi nëse ishte vendosur baraspesha e duhur midis lirisë së shprehjes së shoqatës parashtruese dhe arsyeve të paraqitura nga autoritetet zvicerane për ndalimin e reklamave politike.

Gjykata vërejti se grupet e fuqishme financiare mund të siguronin avantazhe konkurruese përmes reklamave komerciale dhe në këtë mënyrë mund të ushtronin presion, dhe përfundimisht të kufizonin lirinë e radiove dhe stacioneve televizive që transmetonin reklamat. Situatat e tilla minonin rolin themelor të lirisë së shprehjes në një shoqëri demokratike, siç parashikohet në nenin 10 të Konventës, veçanërisht në lidhje me informacionin dhe idetë me interes të përgjithshëm që publiku kishte të drejtë të merrte. Kjo ishte veçanërisht e rëndësishme në lidhje me mediat audio-vizive, programet e të cilave shpesh transmetoheshin gjerë e gjatë.

Megjithatë, duke vënë në dukje se neni 18 § 5 vlente vetëm për transmetimet në radio dhe televizion, e jo për media të tjera si shtypi, Gjykata gjeti se një ndalim i reklamave politike, i cili vlente vetëm për media të caktuara, nuk duket të ishte një nevojë veçanërisht e ngutshme. Për më tepër, nuk ishte argumentuar se shoqata parashtruese vetë përbënte një grup të fuqishëm financiar i cili, me tregtinë e tij të propozuar, kërkonte të rrezikonte pavarësinë e transmetuesit, të ndikonte padrejtësisht në opinionin publik, ose të rrezikonte barazinë e mundësive midis forcave të ndryshme të shoqërisë. Në të vërtetë, në vend që të abuzonte me një avantazh konkurrues, shoqata parashtruese synonte të merrte pjesë vetëm në një debat të përgjithshëm mbi mbrojtjen e kafshëve dhe kultivimin e kafshëve. Sipas mendimit të Gjykatës, autoritetet vendore nuk kishin justifikuar ndërhyrjen në lirinë e shprehjes së shoqatës parashtruese në mënyrë "të përshtatshme dhe të mjaftueshme".

Gjykata më tej vuri re se mënyra e vetme e shoqatës parashtruese për të arritur gjithë publikun zviceran ishte përmes programeve televizive kombëtare të Kompanisë Radiotelevizive Zvicerane, të cilat ishin programet e vetme të transmetuara në të gjithë Zvicrën. Kanalet televizive private rajonale dhe stacionet televizive të huaja nuk mund të shikoheshin në të gjithë Zvicrën.

Përfundimi: shkelje e nenit 10 të Konventës (lirisë së shprehjes)

MBULIMI I 'PABARABARTË' MEDIAL I KANDIDATËVE NË ZGJEDHJE

Mbulimi medial i zgjedhjeve parlamentare që pretendohet të jetë i anshëm

Partia Komuniste e Rusisë dhe të tjerët k. Rusisë - [29400/05](#)

Aktgjykimi 19.6.2012

Parashtrues janë dy parti politike ruse - Partia Komuniste e Federatës Ruse dhe Partia Demokratike Ruse "Yabloko" - dhe gjashtë shtetas rusë. Në dhjetor 2003, gjatë zgjedhjes së anëtarëve në Dumën e Shtetit, të gjithë ata u pozicionuan si parti dhe kandidatë të opozitës. Forcat proqeveritare përfaqësoheshin në thelb nga Partia e Rusisë së Bashkuar, e cila mori një shumicë votash (mbi 37%). Partia Komuniste fitoi 12.6% të votave dhe mori 52 ulëse në parlament. Yabloko fitoi 4.3% të votave dhe nuk fitoi asnjë ulëse. Vetëm njëri nga gjashtë kandidatët individualë u zgjodh si deputet. Të pesë kompanitë kryesore kombëtare të transmetimit mbuluan zgjedhjet.

Tri prej tyre kontrolloheshin drejtpërsëdrejti nga shteti dhe korporata me lidhje të afërta me shtetin ishin aksionarët kryesorë të dy të tjerëve. Gjatë fushatës zgjedhore, secilës kompani transmetuese shtetërore iu kërkua t'u siguronte partive konkurruese kandidate një orë kohë transmetimi falas çdo ditë pune në secilin kanal televiziv ose radio që kontrollonin. Veç kësaj, partitë dhe kandidatët mund të blinin një hapësirë të caktuar kohore të transmetimit për fushatën në një bazë të barabartë me të tjerët. Përveç "fushatës", të gjitha kanalet raportnin për zgjedhjet edhe në lajme të ndryshme.

Parashtruesit u ankuan se pasqyrimi mediatik ishte i padrejtë, se pesë kanalet kryesore televizive në fakt bënë fushatë për partinë në pushtet dhe se koha e transmetimit ishte ndarë në mënyrë të pabarabartë dhe se informacioni i shpërndarë nuk ishte neutral. Ata pohonin se autoritetet ekzekutive kishin përdorur ndikimin e tyre për të imponuar një politikë ndaj kompanive televizive që kishin ndihmuar në promovimin e Rusisë së Bashkuar. Së treti, parashtruesit pretendonin se mbulimi i anshëm mediatik në TV kishte ndikuar në opinionin publik një masë kritike dhe i kishte bërë zgjedhjet jo "të lira". Ata pretendonin se neutraliteti *de jure* i pesë kanaleve në të gjithë vendin nuk kishte ekzistuar *de facto*.

Megjithatë, Gjykata Evropiane e të Drejtave të Njeriut theksoi se Gjykata Supreme Ruse kishte gjetur se në thelb nuk ishte siguruar asnjë provë e manipulimit politik dhe se nuk ishte treguar asnjë lidhje shkakësore midis mbulimit të mediave dhe rezultateve të zgjedhjeve. Partia politike SPS, e cila kishte marrë mbulim mediatik përgjithësisht pozitiv, nuk kishte kaluar as pragun minimal zgjedhor, ndërsa blloku politik Rodina kishte marrë një rezultat shumë më të mirë në zgjedhje, me gjithë mbulimin e dobët të medias. Prandaj, argumentet e Gjykatës Supreme Ruse nuk dukeshin arbitrare ose qartazi të paarsyeshme.

Për më tepër, parashtruesit nuk kishin paraqitur ndonjë provë të drejtpërdrejtë të abuzimit nga qeveria e paditur për pozicionin e tyre dominues në kryeqytet ose menaxhimin e kompanive televizive në fjalë. Ata as që nuk kishin shpjeguar mjaftueshëm se si ishte e mundur, në bazë të provave dhe informacioneve të disponueshme dhe në mungesë të ankesave për presion të padrejtë nga vetë gazetarët, që të bëhej dallimi midis propagandës së nxitur nga Qeveria dhe gazetarisë së mirëfilltë politike dhe/ose raportimit rutinor mbi veprimtaritë e zyrtarëve shtetërorë. Doli që pretendimet e parashtruesve për abuzim nga Qeveria nuk ishin provuar sa duhet.

Kështu çështja tjetër ishte nëse shteti kishte ndonjë detyrim pozitiv sipas nenit 3 të protokollit nr. 1 për të

siguruar që mbulimi i medias nga masmediat e kontrolluara nga shteti të ishte i ekuilibruar dhe i pajtueshëm me frymën e "zgjedhjeve të lira", edhe atje ku nuk ishte gjetur asnjë provë e drejtpërdrejtë e manipulimit të qëllimshëm. Sipas Gjykatës Evropiane, sistemi i ankesave zgjedhore i krijuar për këtë rast kishte qenë i mjaftueshëm për të përmbushur detyrimin pozitiv të karakterit procedural të shtetit. Duke iu kthyer aspektit thelbësor, shteti kishte qenë i detyruar të ndërhynte në mënyrë që të hapte mediat për pikëpamje të ndryshme. Parashtruesit kishin siguruar një lloj qasjeje në kanalet televizive kombëtare; kështu, atyre u ishte siguruar kohë falas dhe me pagesë, pa asnjë dallim midis forcave të ndryshme politike. Edhe hapësira e kohës së transmetuar për kandidatët e opozitës nuk kishte qenë e vogël. Dispozita të ngjashme rregullonin qasjen e partive dhe kandidatëve në kanalet televizive rajonale dhe mediat e tjera masive. Për më tepër, partitë dhe kandidatët e opozitës kishin qenë në gjendje të përçonin mesazhin e tyre politik tek elektorati përmes mediave që kontrollonin. Aranzhimet që ekzistonin gjatë zgjedhjeve të vitit 2003 u garantonin partive dhe kandidatëve të opozitës të paktën mbulim minimal në TV.

Në lidhje me pretendimet se Shteti duhet të kishte siguruar neutralitetin e mediave audio-vizive, pretendimet e parashtruesve nuk ishin vërtetuar sa duhet. Hapa të caktuar ishin ndërmarrë për të garantuar një dukshmëri të partive dhe kandidatëve të opozitës në televizionet ruse dhe për të siguruar pavarësinë editoriale dhe neutralitetin e medias. Me gjasë, këto rregullime nuk kishin siguruar barazi de facto. Megjithatë, kur u vlerësua në dritën e rrethanave specifike të zgjedhjeve të vitit 2003 pasi ato ishin paraqitur në Gjykatë dhe duke pasur parasysh shkallën e lirisë së vlerësimit të gëzuar nga Shtetet sipas Nenit 3 të Protokollit Nr. 1, nuk mund të konsiderohej ose vërtetohej se Shteti nuk kishte arritur të përmbushë detyrimet e tij pozitive në këtë fushë deri në atë masë sa të përbënte shkelje të kësaj dispozite.

Përfundimi: nuk kishte shkelje të nenit 3 të Protokollit Nr. 1 (e drejta për zgjedhje të lira)

QASJA E KANDIDATËVE NË ZGJEDHJE NË MEDIA TRANSMETUESE

Hapësira kohore e ndarë me hedhje të shortit gjatë fushatave zgjedhore dhe debateve televizive e rezervuar për partitë tashmë të përfaqësuara në Parlament ose që kanë mbështetjen e 4% të elektoratit

**Partia "Jaunie Demokrati" dhe partia Partija "Mūsu Zeme" k. Letonisë - [10547/07](#) dhe [34049/07](#)
Vendimi i pranueshmërisë 29.11.2007**

Komisioni Qendror i Zgjedhjeve mori vendim të shpallte rezultatet përfundimtare të zgjedhjeve parlamentare 2006, në të cilat shtatë nga nëntëmbëdhjetë listat fituan vende në Parlament. Pasi kishin dështuar ta kalonin pragun prej 5% të votave, listat e parashtruesve nuk ishin në mesin e tyre. Ata i kërkuan Divizionit të Kasacionit të Gjykatës Supreme të anulonte vendimin e sipërpërmendur; parashtruesi i dytë madje i kërkonte gjykatës të shpallte zgjedhjet të padrejta dhe t'i bënte të pavlefshme. Në një aktgjykim të nxjerrë pas një seance me ballafaqim të palëve kundërshtare, Divizioni i Kasacionit të Gjykatës Supreme, duke vendosur në shkallën e parë dhe të fundit, bashkoi ankesat dhe i hodhi poshtë. Ajo konfirmoi pretendimet faktike të parashtruesve dhe gjeti se disa nga reklamat e dy partive politike ishin financuar nga korporatat, menaxherët e të cilave kishin lidhje të drejtpërdrejta me partitë në fjalë; kostoja e reklamimit ishte pjesë e shpenzimeve të tyre elektorale; që shpenzimet kishin qenë shumë më të larta se maksimumi ligjor; kjo ishte një shkelje e qartë e ligjit për financimin e partive politike. Megjithatë, ajo gjeti se shkelja nuk ishte aq serioze sa të flitej për deformim të vullnetit të popullit; shtypi e kishte diskutuar çështjen para zgjedhjeve, kështu që ishte çështje e njohur gjerësisht për publikun. Duke qenë kështu, nuk kishte asnjë arsye për të dyshuar në drejtësinë e zgjedhjeve në përgjithësi dhe për të bërë të pavlefshme rezultatet.

Lidhur me politikën e korporatës kombëtare të transmetimit, Divizioni i Kasacionit të Gjykatës Supreme theksoi se hapësira kohore për transmetime pa pagesë ishte caktuar me hedhje të shortit dhe se pretendimet e parashtruesit të dytë - që vetëm palët tashmë të përfaqësuara në Parlament ose të cilat kishin mbështetjen e 4% të elektoratit sipas sondazheve, ishte ftuar të merrnin pjesë në debate televizive, ndërsa partive të tjera u ishte ofruar hapësirë e transmetimit pa pagesë në kohë të shikueshmërisë së ulët - ishin të pabazuara. Ajo kujtonte se sigurimi i barazisë midis partive politike nuk nënkuptonte një detyrim për t'i ndarë secilës prej tyre të njëjtën kohë transmetimi në radio dhe televizion gjatë fushatave zgjedhore. Transmetuesit publikë kanë të drejtë të marrin parasysh rëndësinë e tyre dhe mbështetjen që marrin nga votuesit. Ky aktgjykim kombinohej me një vendim që tërhoqi vëmendjen e Kabinetit të Ministrave rreth mangësive që kishte identifikuar dhe nevojës për të futur në përdorim makineri efektive për të siguruar integritetin e procesit zgjedhor.

Ligji- neni 3 i Protokollit Nr. 1 (e drejta për zgjedhje të lira): Pavarësisht se sa reklama kishte në fushatën zgjedhore të një partie apo një kandidati, ky nuk ishte faktori i vetëm që ndikoi në zgjedhjen e votuesve. Kishte po ashtu edhe faktorë politikë, ekonomikë, sociologjikë dhe psikologjikë, për shembull, të cilët e bënë të vështirë, për të mos thënë të pamundur, për të përcaktuar ndikimin e saktë të reklamave të tepërta në numrin e votave të marra nga një parti ose kandidat i caktuar. Arsyetimi i Divizionit të Kasacionit të Gjykatës Supreme ishte i baraspeshuar mirë dhe kriteri i seriozitetit që ai kishte prezantuar nuk ishte aspak i paarsyeshëm. Prandaj nuk kishte asnjë arsye për të sfiduar qasjen e tij që konsistonte në kufizimin e pavlefshmërisë së zgjedhjeve në raste të jashtëzakonshme dhe veçanërisht serioze, kur vullneti i njerëzve ishte përçmuar vërtet nga një shkelje.

Për më tepër, parashtruesit kishin marrë pjesë në procedura me ballafaqim të palëve kundërshtare në të cilat kishin qenë në gjendje të paraqisnin të gjitha argumentet që ata i konsideronin të nevojshme për të mbrojtur interesat e tyre. Gjatë shqyrtimit të ankesës, Divizioni i Kasacionit të Gjykatës Supreme nuk e kishte tejkaluar kufirin lirisë së vlerësimit që i ishte dhënë, gjetjet e shpallura në aktgjykimin e tij nuk ishin as arbitrare, as të paarsyeshme, dhe për këtë arsye nuk dukej të kishte ndonjë ndërhyrje në shprehjen e lirë të njerëzve për zgjedhjen e legjislaturës.

Në veçanti lidhur mesjelljen e korporatës kombëtare të transmetimit, Gjykata Evropiane për të Drejtat e Njeriut rikujtoi se neni 3 i Protokollit Nr. 1 nuk garantonte të drejtën e një partie politike për hapësirë kohore të transmetimit në radio ose televizion para zgjedhjeve. Ajo pranoi se telashe mund të lindin në rrethana të jashtëzakonshme, nëse, në një periudhë zgjedhore, për shembull, një partie politike do t'i refuzohej hapësirë kohore për transmetim kur partive të tjera u është lejuar. Megjithatë, parashtruesi i dytë nuk kishte demonstruar ekzistencën e rrethanave të tilla të veçanta.

Përfundimi: Qartazi të pabazuara

DEBATE TELEVIZIVE GJATË FUSHATAVE ZGJEDHORE

Paralajmërim i lëshuar kundër një politikaneje që e kishte quajtur kundërshtaren e saj 'hajdute' në një transmetim të drejtpërdrejt televiziv gjatë periudhës elektorale dhe urdhri i gjykatës që i jep kundërshtares së saj të drejtë të përgjigjet

Vitrenko dhe të tjerët kundër Ukrainës - [23510/02](#)

Vendim për papranueshmëri 16.12.2008

Parashtruesja e parë ishte udhëheqëse e Partisë Socialiste Progresive të Ukrainës. Ajo garoi si kandidate për zgjedhjet parlamentare të vitit 2002. Disa javë para zgjedhjeve, një prej kanaleve televizive kishte thirrur një debat politik por e kishte anuluar atë në minutën e fundit. Zonja Timoshenko, e cila pritej të paraqitej në debat me parashtruesen e parë, nuk u lejua të futej në ambientet e televizionit nga sigurimi. Duke mos qenë në dijeni të këtyre fakteve, parashtruesja e parë reagoi gjatë transmetimit të drejtpërdrejtë për mosparaqitjen e koleges së saj duke thënë "Ajo e dinte patjetër që unë do ta dëshmoja se ishte hajdute... Ajo me qëllim nuk ka ardhur dhe kurrë nuk do të lajë fajin e saj...". Pas një ankese nga znj. Timoshenko, Komisioni Qendror i Zgjedhjeve i dha një paralajmërim zyrtar parashtrueses së parë, duke gjetur se ajo kishte shkelur legjislacionin zgjedhor dhe parimin e prezumimit të pafajësisë të parashikuar me Kushtetutën e Ukrainës. Ky paralajmërim u botua në dy gazetatat zyrtare. Parashtruesja e parë e kundërshtoi këtë vendim pa sukses në Gjykatën Supreme. Pas këtyre ngjarjeve, zonja Timoshenko filloi procedurat e shpifjes kundër parashtrueses së parë. Duke kërkuar të konfirmonte deklaratat e saj të bëra në televizion, parashtruesja e parë kërkoi që gjykata të merrte nga Zyra e Prokurorit të Përgjithshëm dhe Administrata Tatimore e Shtetit kopjet e vendimeve në lidhje me hetimin e rasteve të hapura penale kundër zonjës Timoshenko. Kjo kërkesë u refuzua si e parëndësishme për procedurat në fjalë. Gjykata vendosi pjesërisht kundër parashtrueses së parë. Në veçanti, ajo vërtetoi se zonja Timoshenko nuk ishte dënuar kurrë për vjedhje ose ndonjë vepër të ngjashme penale. Kështu, deklaratat e parashtrueses së parë shkelnin të drejtën e saj për t'u konsideruar e pafajshme. Gjykata po ashtu gjeti si të pavërtetë deklaratën e parashtrueses së parë që akuzonte z. Timoshenko për mosparaqitje të qëllimshme në debatin televiziv në fjalë. Gjykata urdhëroi kanalin televiziv që t'i siguronte z. Timoshenko 50 sekonda transmetim të drejtpërdrejtë në të cilin ajo do të korrigjonte deklaratat e shpërndara për të nga parashtruesja e parë. Ajo po ashtu vendosi që parashtruesja e parë duhej të paguante për transmetimin. Duke argumentuar se termi "hajdut" ishte gjykim vlere, parashtruesja e parë u ankua, por pa rezultat.

Të papranueshme: Paralajmërimi i lëshuar nga Komisioni Qendror i Zgjedhjeve, si dhe sanksionet e shqiptuara nga gjykatat, përbënin ndërhyrje në të drejtën e parashtruesit për lirinë e shprehjes. Ndërhyrja ishte e "parashikuar me ligj" dhe ndiqte qëllimin legjitim të mbrojtjes së "reputacionit ose të drejtave të të tjerëve".

Nga materialet e paraqitura nga palët, fjala "hajdut" zakonisht sugjeronte përfshirje në aktivitete kriminale dhe me shumë gjasë kështu kuptohet publiku. Andaj, nuk ishte thjesht një gjykim vlere, por një deklaratë e pavërtetë e faktit. Pavarësisht nga roli i veçantë që luajti parashtruesja e parë në cilësinë e saj si kandidate në zgjedhje për Parlament dhe në kontekstin e fushatës së saj politike, kritika e saj ndaj një kundërshtareje politike përmbante akuza të rreme që i jepnin të drejtë autoriteteve vendore të konsideronin se kishte arsye të rëndësishme për të marrë masa kundër saj. Për më tepër, duhet të theksohet se parashtruesja e kishte akuzuar zonjën Timoshenko në mungesë të saj. Ndonëse ngjarja mund të konsiderohet të ketë qenë pjesë e një debati publik, në të vërtetë nuk kishte pasur ndonjë polemikë të nxehtë në transmetim televiziv të drejtpërdrejtë, ku liderët politikë mund të tejkalonin kufij të caktuar. Në rrethanat e rastit në fjalë, vendimet e autoriteteve vendore për të lëshuar një paralajmërim që do të botohet në gazeta dhe për t'i dhënë z. Timoshenko mundësinë për të hedhur poshtë akuzat në të njëjtin forum ku ishin bërë mund të konsiderohet në mënyrë të arsyeshme të jetë në përputhje me parimet e

vendosura praktikën gjyqësore të Gjykatës. Nuk mund të thuhet se autoritetet kishin tejkaluar shkallën e lirisë së tyre të vlerësimit.

Përfundimi: Qartazi të pabazuara

DETYRAT E TRANSMETUESVE KUR INTERVISTOJNË KANDIDATË PËR ZGJEDHJE

Haider k. Austrisë [25060/94](#)

Vendimi për papranueshmëri 18.10.1985

Parashtruesi është politikan dhe udhëheqës i Partisë Austriake për Liri. Gjatë zgjedhjeve për Këshillin Komunal të Vjenës, një program i veçantë për zgjedhjet u transmetua në televizion nga ORF (Austrian Broadcasting Corporation). Nëntë përfaqësues të partive politike, përfshirë parashtruesin, u intervistuan më pas. Parashtruesi u ankua para Komisionit Evropian të të Drejtave të Njeriut duke u thirrur në nenin 10 të Konventës se mënyra si ORF raportonte për ngjarjet në përgjithësi dhe mbi atë në veçanti nuk plotësonte kërkesat e pluralizmit të informacionit dhe objektivitetit siç kërkohet nga Neni 10.

Komisioni Evropian për të Drejtat e Njeriut zbuloi se e drejta e një politikani për t'u intervistuar në mënyrë të veçantë nuk mund të rrjedh nga neni 10. Në këtë kuptim, Komisioni kujtoi se liria e debatit politik është në thelb të konceptit të një shoqërie demokratike që mbizotëron gjatë gjithë Konventës. Andaj kufijtë e kritikës së pranueshme janë më të gjerë sa i përket një politikani që vepron në cilësi publike sesa për një individ privat. I pari në mënyrë të pashmangshme dhe me vetëdije e ekspozon veten ndaj kontrollit të hollësishëm të çdo fjale dhe veprë të tij nga gazetarët dhe publiku në përgjithësi, dhe për rrjedhojë ai duhet të tregojë shkallë më të lartë të tolerancës. Komisioni po ashtu zbuloi se në lidhje me intervistat e politikanëve është në interes të lirisë së debatit politik që gazetari intervistues të mund të shprehë pikëpamje kritike dhe provokuese dhe jo thjesht të japë sugjerime neutrale për deklaratat e personit të intervistuar, pasi që ky i fundit mund të përgjigjet menjëherë. Andaj, Komisioni zbuloi se në rrethanat e rastit në fjalë nuk kishte asnjë shkelje të të drejtave të parashtruesit të parapara me nenin 10 të Konventës.

Përfundimi: Qartazi të pabazuara

MEDIAT ELEKTRONIKE DHE ZGJEDHJET

RAPORTIMI I SJELLJES SË KEQE TË KANDIDATËVE NË ZGJEDHJE

Redaktori gjobitet për publikimin e pretendimeve për abuzim të fëmijëve kundër personit që kandidon për zgjedhje

Ólafsson k. Islandës - [58493/13](#)

Aktgjykimi 16.3.2017

Parashtruesi, redaktori i një uebsajti të një mediumi, publikoi pretendimet e bëra nga dy motra se një i afërm i tyre, i cili po garante në zgjedhje, i kishte abuzuar seksualisht ato si fëmijë. Pastaj i afërmi filloi procedurat e shpifjes kundër parashtruesit dhe kërkoi që një numër i deklaratave të shpallehin të pavlefshme. Gjykata Supreme gjeti se deklaratat që përbëheshin nga insinuata se i afërmi ishte fajtor për abuzimin e fëmijëve ishin shpifje dhe urdhëroi parashtruesin të paguante kompensim. Në procedurat e Konventës, parashtruesi u ankua në mbështetje të nenit 10 për shkelje të të drejtës së tij për liri të shprehjes.

Sipas Gjykatës Evropiane të të Drejtave të Njeriut, çështja e dhunës seksuale ndaj fëmijëve ishte temë serioze me interes publik. Duke garuar për ndonjë post në zgjedhjet e përgjithshme, mund të konsiderohet se i afërmi kishte hyrë në mënyrë të pashmangshme dhe me vetëdije në domenin publik dhe se e kishte ekspozuar veten ndaj kontrollit të hapur dhe të hollësishëm të veprimeve të tij. Kriteri i përgjithshëm për gazetarët që në mënyrë sistematike dhe zyrtare të distancohen nga përmbajtja e një citati që mund të fyejë ose provokojë të tjerët ose të dëmtojë reputacionin e tyre nuk ishte në pajtueshmëri me rolin e shtypit për të dhënë informacion mbi ngjarjet, opinionet dhe idetë aktuale. Ndëshkimi i një gazetari për ndihmën në përhapjen e deklaratave të bëra nga një person tjetër në një intervistë mund të dëmtojë seriozisht kontributin e shtypit në diskutimin e çështjeve me interes publik dhe nuk duhet të parashikohet përveçse nëse ka arsye veçanërisht të forta për ta bërë këtë. Gazetari që kishte shkruar artikujt ishte përpjekur të vërtetonte besueshmërinë e motrave dhe vërtetësinë e pretendimeve duke intervistuar disa njerëz të rëndësishëm dhe të afërme u ishte dhënë mundësia të komentonin pretendimet. Në ato rrethana, duke qenë në dijeni që parashtruesi ishte redaktori, jo gazetari, Gjykata konsideroi që parashtruesi kishte vepruar me mirëbesim dhe ishte siguruar që artikulli ishte shkruar në përputhje me detyrimet e zakonshme gazetareske për të verifikuar një pretendim. Ishte e qartë se deklaratat kundërtëhënëse buronin nga motrat. Ato më herët kishin shkruar një letër që përmbante pjesë të akuzave dhe ia kishin dërguar familjes së tyre të gjerë, policisë dhe shërbimeve të mbrojtjes së fëmijëve. Ato e kishin publikuar atë letër dhe të gjitha deklaratat e kundërshtuara në faqen e tyre të internetit para se artikujt të publikoheshin nga redaktori.

Kjo kishte hapur rrugën për një të afërm sipas ligjit vendor për të ngritur procedura shpifjeje kundër motrave dhe ishte e rëndësishme që ai kishte zgjedhur të fillonte procedurë vetëm kundër redaktorit parashtrues. Ndonëse kompensimi që parashtruesi ishte urdhëruar të paguante nuk ishte sanksion penal dhe shuma nuk dukej e lartë, në kontekstin e vlerësimit të proporcionalitetit, pavarësisht nëse sanksioni i shqiptuar ishte apo nuk ishte i vogël, ajo që kishte rëndësi ishte vetë fakti se ishte nxjerrë një aktgjykim kundër personit në fjalë, edhe kur një vendim i tillë ishte vetëm i natyrës civile. Çdo kufizim i panevojshëm i lirisë së shprehjes në mënyrë efektive përmban rrezik të pengimit ose paralizimit të mbulimit mediatic të pyetjeve të ngjashme.

Përfundimi: shkelje e nenit 10 të Konventës (lirisë së shprehjes)

Shih edhe *Magyar Ktfarkú Kutya Párt k. Hungarisë* - [201/17](#), Gjykimi 23.1.2018 (jo përfundimtar) Gjobë e shqiptuar ndaj partisë politike për vënie në dispozicion të votuesve të një aplikacioni të telefonisë mobile që u mundëson atyre të ndajnë fotografi anonime të fletëve të tyre të votimit: shkelje [Kjo çështje iu referua Dhomës së Madhe më 28 maj 2018]

INSTRUMENTE TË TJERA TË RËNDËSISHME TË KËSHILLIT TË EVROPËS

A. Komisioni Evropian për Demokraci përmes Ligjit (Komisioni i Venedikut)

"Kodi i praktikës së mirë në çështje zgjedhore" miratuar në takimet 51 dhe 52 më 5-6 korrik dhe 18-19 tetor 2002

Komisioni i Venedikut dalloj dy detyrime të veçanta të autoriteteve në lidhje me mbulimin mediatik të fushatave elektorale: në njërën anë për të rregulluar që kandidatëve dhe/ose partive t'u akordohet hapësirë kohore mjaftueshëm e baraspeshuar e transmetimit dhe/ose hapësirë e reklamimit duke përfshirë edhe kanalet televizive kombëtare ("qasje në detyrimin e medias") dhe në anën tjetër për të siguruar një "qëndrim neutral" nga autoritetet shtetërore, veçanërisht në lidhje me fushatën zgjedhore dhe mbulimin nga media, nga media në pronësi publike ("detyrimi i qëndrimit neutral"). Kodi i Praktikës së Mirë të Komisionit të Venedikut në Çështje Zgjedhore po ashtu rekomandon krijimin e një sistemi efektiv të ankesave elektorale, mes tjerash, për t'u ankuar në lidhje me mosrespektimin e rregullave të qasjes në media (§ 3.3).

Shikoni më poshtë pjesët përkatëse të Raportit Shpjegues për Kodin e Praktikës së Mirë:

"2.3 Barazia e mundësive

18. Barazia e mundësive duhet të sigurohet midis partive dhe kandidatëve dhe duhet ta shtyjë shtetin të jetë i paanshëm ndaj tyre dhe të zbatojë të njëjtin ligj në mënyrë uniforme për të gjithë. Në veçanti, kriteri për neutralitet vlen për fushatën elektorale dhe mbulimin nga media, veçanërisht media në pronësi publike, si dhe për financimin publik të partive dhe fushatave. Kjo do të thotë se ekzistojnë dy interpretime të mundshme të barazisë: barazia "e rreptë" ose barazia "proporcionale". Barazia "e rreptë" nënkupton që partitë politike të trajtohen njësoj pa marrë parasysh forcën e tyre aktuale në parlament ose midis elektoratit. Kjo duhet të vlejë për përdorimin e objekteve publike për qëllime të zgjedhjeve (për shembull postimi i lajmërimeve, shërbimet postare dhe të ngjashme, demonstrimet publike, sallat e takimeve publike). Barazia "proporcionale" nënkupton që trajtimi i partive politike të jetë në proporcion me numrin e votave. Barazia e mundësive (e rreptë dhe/ose proporcionale) zbatohet veçanërisht për kohën e transmetimit në radio dhe televizion, fondet publike dhe format e tjera të mbështetjes. Forma të caktuara të mbështetjes në njërën anë mund t'i nënshtrohen barazisë së rreptë dhe në anën tjetër barazisë proporcionale.

19. Ideja themelore është që forcat kryesore politike duhet të jenë në gjendje të shprehin mendimet e tyre në mediat kryesore të vendit dhe që të gjitha forcat politike duhet të lejohen të mbajnë takime, përfshirë rrugët publike, të shpërndajnë materiale dhe të ushtrojnë të drejtën e tyre për të postuar njoftime. Të gjitha këto të drejta duhet të rregullohen qartë, me respektimin e duhur të lirisë së shprehjes, dhe çdo mosrespektim i tyre, qoftë nga autoritetet ose nga pjesëmarrësit e fushatës, duhet t'i nënshtrohet sanksioneve të duhura. Të drejtat për ankesa të shpejta duhet të jenë në dispozicion për të korrigjuar situatën para zgjedhjeve. Por është fakt se dështimi i mediave për të siguruar informacion të paanshëm në lidhje me fushatën zgjedhore dhe kandidatët është një nga mangësitë më të shpeshta që dalin gjatë zgjedhjeve. Gjëja më e rëndësishme është që të hartohet një listë e organizatave mediale në secilin vend dhe të sigurohet që kandidatëve ose partive u akordohen hapësira mjaftueshëm të baraspeshuara të kohës së transmetimit ose reklamimit, përfshirë në radiot dhe stacionet televizive shtetërore.

20. Në përputhje me lirinë e shprehjes, duhet të hartohen dispozita ligjore për të siguruar që ka një qasje minimale në mediat audiovizive private, në lidhje me fushatën zgjedhore dhe reklamat, për të gjithë pjesëmarrësit në zgjedhje. (...) Shpenzimet nga partitë politike, veçanërisht për reklama, mund të jenë gjithashtu të kufizuara në mënyrë që të garantojnë barazinë e mundësive. " (...)

3.3. Sistemi efektiv i ankesave

92. Që dispozitat e ligjit zgjedhor të jenë më shumë sesa thjesht fjalë në letër, duhet të ketë mundësi që mosrespektimi i ligjit zgjedhor të kundërshtohet para ndonjë organi të ankesave. Kjo vlen sidomos për rezultatet e zgjedhjeve: qytetarë të caktuar mund t'i kundërshtojnë ato për shkak të parregullsive në procedurat e votimit. Kjo po ashtu vlen edhe për vendimet e marra para zgjedhjeve, veçanërisht në lidhje me (...) pajtueshmërinë me rregullat që rregullojnë (...) qasjen në media (...).

93. Ekzistojnë dy zgjidhje të mundshme:

- ankesat mund të dëgjohen nga gjykatat e zakonshme, një gjykatë speciale ose gjykata kushtetuese;
- ankesat mund të dëgjohen nga një komision zgjedhor. Ka shumë për të thënë për këtë sistemin e fundit pasi që komisionet janë shumë të specializuara, ndërsa gjykatat mbase kanë më pak përvojë në lidhje me çështjet zgjedhore. Andaj, si masë kujdesi, është e dëshirueshme që të ekzistojë një formë e mbikëqyrjes gjyqësore, duke e bërë komisionin e lartë si shkallë të parë të ankesës dhe gjykatën kompetente si shkallë të dytë.

94. Ankesa në parlament, si gjykatës i zgjedhjeve të veta, nganjëherë parashikohet por mund të rezultojë në vendime politike. Kjo është e pranueshme si shkallë e parë në vendet ku është vendosur prej kohësh, por duhet të ketë mundësi edhe për ankesë gjyqësore.

95. Procedurat e apelimit duhet të jenë sa më të shkurtra që të jetë e mundur, në çdo rast vendimet në fjalë të merren para zgjedhjeve. (...) 96. Edhe procedura duhet të jetë e thjeshtë dhe siguri i votuesve me formularë të veçantë ankese ndihmon në këtë drejtim. Është e nevojshme të eliminohet formalizmi, dhe kështu të shmangen vendimet e papranueshmërisë, sidomos në raste politikisht të ndjeshme. 97. Është po ashtu jetike që procedura e ankimit, dhe posaçërisht kompetencat dhe përgjegjësitë e organeve të ndryshme të përfshira në të, të rregullohen qartë me ligj, në mënyrë që të shmangen çdo konflikt pozitiv ose negativ i juridiksionit. As ankuesit, as autoritetet nuk duhet të jenë në gjendje të zgjedhin organin e apelit. Rreziku që organet e njëpasnjëshme të refuzojnë të marrin një vendim rritet seriozisht kur në teori është e mundur të apelohej ose në gjykata ose në një komision zgjedhor, ose kur kompetencat e gjykatave të ndryshme - p.sh. gjykatave të zakonshme dhe gjykatës kushtetuese - nuk dallohen qartë. (...)101. *Kompetencat* organeve të apelimit janë gjithashtu të rëndësishme. Ato duhet të kenë kompetenca të anulojnë zgjedhjet, nëse parregullsitë mund të kenë ndikuar në rezultat, do të thotë në shpërndarjen e ulëseve në parlament. (...)”

“Udhëzime për analizën mediale gjatë misionëve të vëzhgimit të zgjedhjeve”, miratuar nga Këshilli për Zgjedhjet Demokratike në takimin e tij të 29-të (Venedik, 11 qershor 2009) dhe në takimin e Komisionit të Venedikut të mbajtur në seancën e 79-të plenare (Venedik, 12-13 qershor 2009):

“Koha e transmetimit pa pagesë

Partitë dhe kandidatët duhet të kenë qasje të drejtpërdrejtë dhe pa pagesë në mediat publike. Asnjë parti garuese ose kandidat i regjistruar nuk duhet të përjashtohet nga shfrytëzimi i kohës pa pagesë. Koha e caktuar duhet të jetë e mjaftueshme për t’ua lejuar kandidatëve të komunikojnë në mënyrë efektive dhe të ilustrojnë platformat e tyre për publikun;

Ndarja e kohës mund të bëhet në bazë të barabartë ose në bazë proporcionale në përputhje me kontekstin specifik në të cilin po mbahen zgjedhjet.

- Kur numri i partive garuese është i kufizuar, mund të zbatohet barazi e rreptë;
- Kur numri i partive dhe kandidatëve garues është i lartë, mund të miratohet një formulë proporcionale. Kriteret për përcaktimin e proporcioneve mund të bazohen në një varg matjesh: votat e marra nga partitë në zgjedhjet e njëjta të kaluara, numri i vendeve në parlament, një prag bazuar në numrin e kandidaturave të paraqitura në një minimum të zonave elektorale;

Qasja e drejtpërdrejtë duhet të transmetohet kur ka të ngjarë të arrijë audiencën më të gjerë të mundshme. Qasja e drejtpërdrejtë gjithashtu duhet të vihet në dispozicion në baza jodiskriminuese. Andaj, nuk është e pranueshme të transmetohen mesazhet e disa kandidatëve vetëm natën vonë ose herët në mëngjes ndërsa kandidatëve të tjerë t'u sigurohet hapësirë gjatë kohës së shikueshmërisë së lartë;

Procesi për ndarjen e kohës së transmetimit falas duhet të jetë i drejtë dhe transparent. Rendi i paraqitjes duhet të garantojë mosdiskriminim ndaj asnjërës parti;

Një organ i pavarur që është në gjendje të korrigjojë në mënyrë efektive dhe të shpejtë çdo shkelje duhet të monitorojë pajtueshmërinë me dispozitat që rregullojnë ndarjen e kohës së transmetimit falas."

B. KOMITETI I MINISTRAVE TË KËSHILLIT TË EVROPËS

REKOMANDIMI CM/REC(2007)15 PËR SHTETET ANËTARE MBI MASAT NË LIDHJE ME MASAT RRETH MBULIMIT MEDIATIK TË FUSHATAVE ZGJEDHORE

"1. Dispozita të përgjithshme

1. Mosndërrhyrja nga autoritetet publike

Autoritetet publike duhet të përmbahen nga ndërhyrja në aktivitetet e gazetarëve dhe personelit tjetër të medias me qëllim të ndikimit në zgjedhje.

2. Mbrojtja ndaj sulmeve, frikësimeve ose llojeve të tjera të presionit të paligjshëm mbi media

Autoritetet publike duhet të ndërmarrin hapat e duhur për mbrojtjen efektive të gazetarëve dhe personelit tjetër të medias dhe mjediseve të tyre, pasi kjo merr rëndësi më të madhe gjatë zgjedhjeve. Në të njëjtën kohë, kjo mbrojtje nuk duhet të pengojë mediat në kryerjen e punës së tyre.

3. Pavarësia editoriale

Kornizat rregullative për mbulimin e zgjedhjeve në media duhet të respektojnë pavarësinë editoriale të mediave.

Shtetet anëtare duhet të sigurojnë ndarje efektive dhe të qartë mes ushtrimit të kontrollit të mediave dhe vendimmarrjes në lidhje me përmbajtjen e mediave dhe ushtrimin e autoritetit ose ndikimit politik.

4. Pronësia nga autoritetet publike

Shtetet anëtare duhet të miratojnë masa me të cilat media që është në pronësi të autoriteteve publike, kur mbulojnë fushatat zgjedhore, duhet ta bëjnë këtë në mënyrë të drejtë, të ekuilibruar dhe të paanshme, pa diskriminuar ose mbështetur një parti të caktuar politike ose kandidat.

Nëse media të tilla pranojnë reklama të paguara politike në publikimet e tyre, ato duhet të sigurojnë që të gjithë pretendentët politikë dhe partitë që kërkojnë blerjen e hapësirës për reklamim të trajtohen në një mëntë barabartë dhe jodiskriminuese.

5. *Standardet profesionale dhe etike të mediave*

Të gjitha mediat inkurajohen të zhvillojnë korniza vetërregullative dhe të përfshijnë standarde vetërregullative profesionale dhe etike në lidhje me mbulimin e tyre të fushatave zgjedhore, duke përfshirë, *mes tjerash*, respektimin e parimeve të dinjitetit njerëzor dhe mosdiskriminimit. Këto standarde duhet të pasqyrojnë rolet dhe përgjegjësitë e tyre të veçanta në proceset demokratike.

6. *Transparenca e mediave dhe qasja në media*

Nëse mediat pranojnë reklama politike të paguara, kornizat rregullative dhe vetërregullative duhet të sigurojnë që reklamimi i tillë të dallohet lehtë si i tillë.

Kur mediat janë në pronësi të partive politike ose politikanëve, shtetet anëtare duhet të sigurojnë që kjo të bëhet transparente për publikun.

7. *E drejta e përgjigjes ose korrigjimeve ekuivalente*

Duke pasur parasysh kohëzgjatjen e shkurtër të një fushate zgjedhore, çdo kandidat ose parti politike, që ka të drejtën e përgjigjes ose mjeteve korrigjuese ekuivalente, sipas ligjeve ose sistemeve vendore, duhet të jetë në gjendje ta ushtrojë të drejtën e korrigjimeve ekuivalente gjatë periudhës së fushatës pa vonesa të panevojshme.

8. *Sondazhet*

Kornizat rregullative ose vetërregullative duhet të sigurojnë që mediat kur shpërndajnë rezultatet e sondazheve, t'i sigurojë publikut informata të mjaftueshme që ata të jenë në gjendje ta gjykojnë vlerën e sondazheve. Informatat e tilla, në veçanti mund:

- ta tregojnë partinë politike ose organizatën ose personin që ka porositur dhe ka paguar sondazhin;
- ta identifikojë organizatën që kryen sondazhin dhe metodologjinë e përdorur;
- ta tregojnë një mostër dhe marzhën e gabimit të sondazhit;
- ta tregojnë datën dhe/ose periudhën kur është kryer sondazhi.

Të gjitha çështjet e tjera në lidhje me mënyrën si mediat paraqesin rezultatet e sondazheve të opinionëve duhet të vendosen nga vetë mediat.

Çdo kufizim nga shtetet anëtare që ndalon publikimin/shpërndarjen e sondazheve të opinionit (për qëllime të votimit) në ditën e votimit ose disa ditë para zgjedhjeve duhet të jenë në përputhje me nenin 10 të Konventës Evropiane për Mbrojtjen e të Drejtave të Njeriut dhe Lirive Themelore, siç interpretohet nga Gjykata Evropiane e të Drejtave të Njeriut.

Ngjashëm, edhe në lidhje me sondazhet menjëherë pas votimit (exit polls), shtetet anëtare mund të

9. *"Dita e reflektimit"*

Shtetet anëtare mund të marrin në konsideratë meritat e përfshirjes së një dispozite në kornizat e tyre rregullative për të ndaluar shpërndarjen e mesazheve elektorale partiake një ditë para votimit ose për të parashikuar korrigjimin e tyre.

II. Masat në lidhje me mediat transmetuese

1. Korniza e përgjithshme

Gjatë fushatave zgjedhore, kornizat rregullative duhet të inkurajojnë dhe lehtësojnë shprehjen pluraliste të opinioneve përmes mediave të transmetimit.

Përkitazi me pavarësinë editoriale të transmetuesve, kornizat rregullative gjithashtu duhet të parashikojnë detyrimin për të mbuluar fushatat zgjedhore në mënyrë të drejtë, të ekuilibruar dhe të paanshëm në shërbimet e programeve të përgjithshme të transmetuesve. Një detyrim i tillë duhet të vlejë si për mediat e shërbimit publik ashtu edhe për transmetuesit privatë në fushat e tyre përkatëse të transmetimit.

Shtetet anëtare mund të shmangin këto masa në lidhje me ato shërbime mediatike transmetuese që ekskluzivisht dhe qartazi i kushtohen vetëpromovimit të një partie politike ose kandidati.

2. Programet e lajmeve dhe të aktualitetit

Në rast se vetërregullimi nuk e parashikon këtë, shtetet anëtare duhet të miratojnë masa me të cilat mediat publike dhe transmetuesit privatë, gjatë periudhës së zgjedhjeve, duhet të jenë veçanërisht të drejta, të baraspeshuara dhe të paanshme në programet e tyre të lajmeve dhe çështjeve aktuale, përfshirë programet e diskutimeve si p.sh. intervista ose debate.

Asnjë trajtim i privilegjuar nuk duhet të jepet nga transmetuesit për autoritetet publike gjatë programeve të tilla. Kjo çështje duhet të adresohet kryesisht përmes masave të përshtatshme vetërregulluese. Në lidhje me këtë, shtetet anëtare mund të shqyrtojnë nëse është praktike, që autoriteteve përkatëse që monitorojnë mbulimin e zgjedhjeve t'u jepen kompetenca për të ndërhyrë në mënyrë që të korrigjojnë mangësitë e mundshme.

4. Koha e transmetimit pa pagesë dhe prania ekuivalente për partitë politike/kandidatë në mediat publike

Shtetet anëtare mund të shqyrtojnë përfshirjen e këshillueshme në kornizat e tyre rregullative të dispozitave në bazë të të cilave mediat e shërbimit publik mund të vënë në dispozicion kohë pa pagesë në transmetimin e tyre dhe shërbime të tjera lineare të mediave audiovizive dhe/ose një prani ekuivalente në shërbimet e tyre jolineare të mediave audiovizive për partitë/kandidatët gjatë kohës së zgjedhjeve.

Kurdo që sigurohet ky transmetim dhe/ose prani ekuivalente, kjo duhet të bëhet në mënyrë të drejtë dhe jodiskriminuese, në bazë të kriterëve transparente dhe objektive.

5. Reklamat politike me pagesë

Në vendet anëtare ku partive politike dhe kandidatëve u lejohet të blejnë hapësirë reklamuese për qëllime zgjedhore, kornizat rregullative duhet të sigurojnë që të gjitha partitë pretendente të kenë mundësinë e blerjes së hapësirës reklamuese me kushte të barabarta dhe pagesë të njëjtë.

Shtetet anëtare mund të marrin në konsideratë futjen e një dispozite në kornizat e tyre rregullative për të kufizuar hapësirën kohore të reklamimit politik që një parti ose kandidat i caktuar mund të blejë.

Prezantuesit e rregullt të lajmeve dhe programeve të aktualitetit nuk duhet të marrin pjesë në reklamat politike me pagesë.”

[Rekomandimi nr. R \(99\) 15 i Komitetit të Ministrave të Këshillit të Evropës mbi masat në lidhje me mbulimin mediatik të fushatave zgjedhore](#) ishte që kornizat rregullative në Shtetet Anëtare duhet të parashikojnë detyrimin e transmetuesve televizivë (si privatë ashtu edhe publikë) për të mbuluar fushatat elektorale në mënyrë të drejtë, të baraspeshuar dhe të paanshme, në veçanti, në lajmet e tyre dhe programet e aktualitetit, përfshirë programet e diskutimeve, siç janë intervistat ose debatet. Komiteti i Ministrave po ashtu u ka rekomanduar shteteve të shqyrtojnë këshillën për të përfshirë në kornizat e tyre rregullative dispozitat me të cilat koha e transmetimit pa pagesë u vihet në dispozicion kandidatëve në shërbimet e transmetimit publik në kohën zgjedhore, "në mënyrë të drejtë dhe jodiskriminuese", dhe "në bazë të kriterëve transparente dhe objektive".

Shih, edhe, studimin e Këshillit të Evropës [Mediat, zgjedhjet dhe çështjet gjinore](#) (2018)

Përkthimi i këtij dokumenti është përgatitur me mbështetjen financiare të Bashkimit Evropian dhe Këshillit të Evropës. Pikëpamjet e shprehura nuk pasqyrojnë domosdoshmërisht pikëpamjet e Bashkimit Evropian

Financuar
nga Bashkimi Evropian
dhe Këshilli i Evropës

Zbatohet
nga Këshilli i Evropës